

תת"ע 10801/07/16 - מדינת ישראל נגד בושארי איתי

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

תת"ע 10801-07-16 מדינת ישראל נ' בושארי איתי
תיק חיצוני: 90506158204

בפני	כבוד השופטת בכירה רבקה שורץ
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	בושארי איתי

החלטה

בפני בקשה לחיוב המדינה בהוצאות ההגנה.

למבקש יוחסה עבירה של נהיגה במהירות מופרזת על בסיס מכשיר אכיפה מסוג א-3.

המשיב זומן למענה ליום 19.9.16.

ביום הדיון הנ"ל הגיש המבקש בקשה לבית המשפט שכותרתה הייתה "בקשה דחופה לביטול כתב אישום ולחילופין דחיית מועד דיון". למעשה הנאשם כפר בכתב באישום המיוחד לו.

לאחר עיון בבקשה נענה בית המשפט לדחיית המועד, קבע מועד חדש ליום 16.11.16 אך הורה למאשימה להגיב ולהיערך עם עמדתה טרם מועד הדיון הנדחה, נוכח המסמכים שצורפו לבקשה.

ביום 20.9.16 הוגשה על ידי הנאשם "תגובה" להחלטת בית המשפט.

בנסיבות הענין הבהיר בית המשפט בהחלטה, כי אם יתברר שהמאשימה התרשלה בבדיקת המסמכים טרם מועד הדיון, יהיו לכך השלכות.

ביום 26.9.16 ניתנה החלטה נוספת של בית המשפט לפיה בה הורה שוב למאשימה לבדוק עמדתה טרם מועד הדיון על מנת לבחון, האם ניתן לחסוך התייצבות הנאשם לדיון.

על אף השתלשלות העניינים האמורה, המאשימה לא פעלה כמתחייב מהחלטות בית המשפט ולא בדקה המסמכים שצורפו לבקשת הנאשם, טרם מועד הדיון.

בנסיבות האמורות התייצב הנאשם לדיון שנקבע ליום 16.11.16.

ב"כ המאשימה עיין במסמכים הנוגעים לבקשה במעמד יום הדין, ובפתח הדין בתיק הודיע לבית המשפט, כי המאשימה חוזרת בה מכתב האישום טרם הקראה על בסיס המפורט באותם מסמכים, שהיוו חלק מבקשתו המקורית של הנאשם.

המבקש הסכים לחזרה מכתב האישום, ואולם עתר לפסיקת הוצאות.

לטענת ב"כ התביעה המסמכים הגיעו לעיונו רק ביום 16.11.16 ועל כן ביקש להימנע מפסיקת הוצאות לחובת המאשימה, ולחילופין אם בקשתו תידחה כי אז ביקש שסכום ההוצאות יהיה בהיקף מינורי.

המבקש הלן על ההוצאות שנגרמו לו החל מקבלת הדו"חות לביתו, **הפניות למפנ"א** בבקשה לבטל הדוחות בנימוק שמספר רכבו שוכפל וכי בעת ביצוע העבירות רכבו שהה במוסך, אילוצו להגיע לבית המשפט לאחר קבלת תשובת מפנ"א, , הסתייעותו לטענתו בעו"ד לניסוח הבקשות שהוגשו על ידו לבית המשפט והתייצבותו לדין שלא לצורך.

אין ספק כי ניתן היה לחסוך התייצבות לדין לו משטרת ישראל היתה מתייחסת לפנייתו מבעוד מועד בין אם במסגרת הפנייה למחלקת פניות נהגים ובין אם במסגרת יחדת התביעות הנוגעת.

גם אם מפנ"א אינה מעונינת לטפל בבקשה מסוג זה מטעמי חלוקת עבודה או סמכויות ראוי היה כי הפנייה היתה מועברת ליחידת התביעות טרם הדין לבחינת תובע.

דא עקא המבקש הופנה ע"י מפנ"א לבית המשפט ויחידת התביעות התעלמה מפניית המבקש טרם הדין לרבות החלטות בית המשפט.

בהחלטה מיום 16.11.16 קבע בית המשפט, כי יש מקום לפסוק למבקש הוצאות מכח החלופה השנייה של סעיף 80 (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שהינו המסגרת הנורמטיבית בה עסקין.

הדרישה המקדמית לזכות בפיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, היא כי נאשם יזוכה מן האישום נגדו או כי כתב האישום יבוטל.

הדרישה השנייה מציבה בפני המבקש שתי עילות סף חלופיות, למתן פיצוי: הראשונה - כי בית המשפט נוכח שלא היה יסוד לאשמה, והשנייה - כי קיימות נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי.

על בית המשפט לאזן בין אינטרסים נוגדים: מחד הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו ומאידך, האינטרס הציבורי שרשויות אכיפת החוק יבצעו תפקידם באופן ענייני וללא מורא.

על השיקולים השונים והעילות בנוגע לפסיקת פיצוי או הוצאות לפי סעיף 80 לחוק העונשין ראו: 4466/98 ראמי דבש נ' מ"י, פ"ד נו (3) 73, ע"פ 5923/07 ראשיד שתיאווי נ' מ"י, הרכב: א. פרוקצ'ה, ע'. ארבל, י'. אלון, 6.4.09.

העילה הראשונה **"שלא היה יסוד לאשמה"**, צרה ודווקנית ביותר, אשר הטוען לקיומה צריך להוכיח מצב קיצוני של אי סבירות בולטת בהעמדתו לדין. התערבות בית המשפט בשיקול הדעת הרחב של הרשויות התביעה בדבר הערכת חומר הראיות שבידם, תעשה באופן מצומצם, ובמקרים בהם הדבר נעשה באופן בלתי סביר בעליל או קיצוני [רע"פ 4121/09 שגיא נ' מ"י, הרכב הש': א. רובנשטיין, ס. גובראן, ח. מלצר, 2.3.11].

עם זאת, **החלופה השנייה של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת"** הינה חלופה גמישה יותר במתכוון, שנועדה לאפשר לשופט מרחב שיקול דעת בפסיקת הפיצויים.

בע"פ 5097/10 גל בוגנים נ' מ"י, (23.7.12) נקבע כי במסגרת העילה השנייה בית המשפט אמור להפעיל סמכותו בגישה רחבה בשים לב לזכויות הבסיס החוקתיות המעוגנות בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו ולשינויים הפרשניים המתחייבים ממנו.

בגדר העילה על בית המשפט להסתכל על ההליך כולו במבט על ובצורה כוללת (מפנה לפרשת דבש, בעמ' 91, וכן לע"פ 1442/12 פלוני נ. מדינת ישראל (26.02.13).

מן הכלל אל הפרט

במקרה דנן, ביטולו של כתב האישום היה לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (לעניין הדעות בהתייחס לסוג הביטול עיין רע"פ 960/99 דני מקמילן נ. מדינת ישראל (26.8.99).

העובדה כי בא כוח המאשימה הגיע ביום הדין למסקנה, כי יש מקום לביטול האישום לאחר שעבר על מסמכים שהוצגו לה על ידי הנאשם (מסמכים שצורפו לבקשתו הראשונה מיום 19.9.16) מלמדת כי נדרשה בדיקה פשוטה ולא מורכבת, שניתן היה לעשותה מבעוד מועד (ראה שלוש החלטות בתיק מיום 19.9.16, 21.9.16 ו-26.9.16).

לו הבדיקה הייתה נעשית בסמוך להגשת הבקשה על ידי הנאשם, ניתן היה לחסוך הגעתו של המבקש לבית המשפט, ומטבע הדברים היה בכך גם לתרום לחיסכון בעוגמת הנפש שחש בעקבות ייחוס העבירה.

בנסיבות, גם אם מלכתחילה היה יסוד להגשת כתב האישום שהוגש מכח החזקה, המאשימה התרשלה בכך שלא פעלה מבעוד מועד, ולא בחנה טענות הנאשם לרבות מסמכים שצירף, על אף שהובאו לידיעתה לפחות ביום 19.9.16.

לאור האמור לעיל, מתקיימת החלופה השנייה של סעיף 80 לחוק העונשין בדבר נסיבות אחרות המצדיקות הטלת הוצאות.

חלופה זו של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" מאפשרת לבית המשפט לשקול שיקולים של צדק אף מקום בו היה מלכתחילה יסוד לאשמה. **שיקול זה** מדגיש את העובדה כי פסיקת פיצויים והחזר הוצאות מהווים **מעין פיקוח על התביעה לשפר ולאזן את מעמדו של היחיד כלפי המדינה** [עיין: ע"פ 4466/98 ראמי דבש נ' מ"י, 22.1.02].

בית המשפט זה הבהיר לא אחת, כי **אין מקום להפלות אזרח מול הרשות.**

הכלל בדבר חיוב בהוצאות ייחוס בהדדיות על הצד האחראי למחדל של בזבוז זמנו של צד להליך או בזבוז זמנו של בית המשפט, כשמדובר בהתנהלות לא יעילה ו/או לא תקינה ו/או רשלנית [עיינו: תת"ע (ק"ג) 3338-09-10 מ"י נ' אלדן תחבורה בע"מ, הש' ר. בן יששכר, (20.1.11)].

באשר לגובה הפיצוי-לבית המשפט שיקול דעת נרחב בשקילת הנסיבות המקימות זכות לפיצוי והוא נדרש לאזן בין זכות נאשם, שלא להיפגע מניהול ההליך, שבדיעבד מתברר, כי לא היה מקום לאישום, לבין החשש להרתעתם של גורמי התביעה [עיינו: רע"פ 7433/05 פלוני נ' מ"י וע"פ 4492/01 דוד עשור נ' מ"י פ"ד נז (3) 734].

בית המשפט ער להוראת סעיף 80(ב) לחוק העונשין ולהוראות תקנות סדר דין (פיצויים בשל מעצר או מאסר)

תשמ"ב-1982, החלות לעניין הוצאות, קביעת תקרה לסכום נועדה ליצור איזון בין הנזק שנגרם לנאשם לבין אינטרס הציבור בהגבלת תקרת פיצוי (עין: ע"פ 700/00 טוויל נ' מדינת ישראל, פד"י נו(4), 450), וכן להוראת תקנה 9 תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982.

בענייננו, בתיק התקיימה ישיבה אחת.

הנאשם לא היה מיוצג .

במסגרת הדיון לבקשה טען המבקש כי נגרמו לו הוצאות כתוצאה מפנייה לעו"ד לצורך ניסוח הבקשות.

עוד טען המבקש כי הקבלות אינו עליו אלו מצויות בביתו.

כעולה מפרוטוקול הדיון מיום 16.11.16 איפשר בית המשפט לנאשם להמציא, בתוך 14 יום, קבלות/ אסמכתאות על תשלומים קונקרטיים שטען כי שילם לעו"ד.

עד למועד כתיבת ההחלטה לא הומצאו הקבלות האמורות, ברם באיחור של 5 ימים מהמועד שנקבע בהחלטה, המציא המבקש הודעה ערוכה על ידו, המפרטת את הוצאותיו- **ללא כל גיבוי של אסמכתאות בדמות קבלות/ חשבוניות.**

לאור כל המפורט בבקשה, גלגולו של ההליך, התייבותו של הנאשם שלא לצורך בבית המשפט באשדוד, כאשר מקום מגוריו ביוקנעם עלית ובהעדר קבלות אני פוסקת לטובת המבקש (הנאשם) סכום הוצאות גלובלי על סך 1500 ₪ שישולמו ע"י המשטרה תוך 90 יום. מזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ח' כסלו תשע"ז, 08 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.